

A bibractei csata diorámája

Jelenlegi posztunkban időben és térben is elkalandozunk Pannónia provincia jól ismert tájairól és vigyázó szemünket, ha nem is Párizsra, de egy másik galliai városra, Bibractére vetjük. A haeduus gall törzs egykori oppiduma a mai franciaországi Autun közelében fekszik, a történelem iránt érdeklődő magyar olvasóközönség leginkább az ELTE munkatársai által itt folytatott ásatások kapcsán ismerheti. A Szabó Miklós akadémikus által vezetett kutatócsoport kutatási eredményei alapján elmondhatjuk, hogy Bibractében emelkedett a nyugati provinciák egyetlen általunk ismert még Augustus uralkodása előtt emelt bazilikája. Vagyis, a város minden bizonnyal fontos katalizátora volt a térség romanizációjának., de emellett fontos szerephez jutott Caesar galliai hadjáratai során is, hiszen a római hadvezér Kr.e. 58-ban Bibracte közelében győzte le a helvéteket és Kr.e. 52-ben itt választották vezérükké a gallok Vercingetorixet.

A Kr.e. 58-ban lezajlott csata történelmi jelentősége vitathatatlan abból a szempontból, hogy az itt aratott győzelem nyitotta meg Gallia meghódításának lehetőségét Caesar előtt. Így talán érthető, hogy Caesar A gall háborúról (Commentarii de bello Gallico) írt művében oly részletgazdagon megjelenített esemény annyira megihlette a wargame.hu csapatát, hogy egy fantasztikusan kivitelezett diorámát készítettek róla.

Előzmények

A konfliktus eredetileg a helvétek vándorlása miatt robbant ki, akik felkerekedtek eredeti lakóhelyükről, a mai Svájc területéről, és Galliába vonultak. Vándorlásuk során római területeken is át akartak kelni, amit a provincia (Gallia Cisalpina) akkori helytartója Iulius Caesar nem engedélyezett, sőt árkokkal, sáncokkal és őrtornyokkal lezárta a határt. A helvétek azonban mégis eljutottak Galliába, ahol a hirtelen megjelent több mint 300 000 ezres néptömeg felborította az addig kialakult, Róma érdekeinek is megfelelő hatalmi viszonyokat és veszélyeztette a Rómával baráti viszonyban lévő törzsek politikai stabilitását. Caesar ezért eredt a helvétek nyomába és ezért hatolt be Galliába, ahol Bibracte közelében vívták meg a döntő csatát.

A csatát a diorámában az alkotók 1.134 db Italeri, HaT, Caesar, Revell és Zvezda gyártmányú, 1:72-es léptékű műanyag, illetve saját faragású és öntésű fém figurával keltették életre. A valóságban a csatában körülbelül 90 000 helvét és egyéb hozzájuk csapódott népekből kiállított harcos vett részt, akikkel szemben segédc csapatokkal kiegészített hat római légió vette fel a harcot.

A diorámán jól megfigyelhető a Caesar által leírt hármas csatasor (triplex acies), valamint saktábla szerűen felálló manipulusok rendszere.

Az egyes római egységeket több harci körülmény között ábrázolták az alkotók, így felfedezhetünk lövedékek ellen zárt alakzatban védekező rómaiakat, pilum hajításra és kivont gladiuszal közelharcra készülő katonákat is.

„A katonák a magaslatról elhajított dárdáikkal könnyen áttörték az ellenség zárt harcrendjét. Amikor hajítódárdáik elfogytak, kardjaikat kirántva támadtak ellene.”

(Caesar)

Külön kiemelendő, hogy a dioráma azt a pillanatot is ábrázolja, amikor:

„Caesar legelőször elvezettette a maga, azután a többiek lovait azért, hogy a mindnyájuk számára egyforma veszélyben a menekülés reményét elvegye.”

(Caesar)

Az ellenség ábrázolásánál jól megfigyelhetőek a korra jellemző kelta fegyverek, valamint az elől álló „elit”, ruhát nem, csak fegyvert viselő harcosok.

A csatában bár vitézül küzdöttek a helvétek, végül mégis a római fegyelem és taktika kerekedett felül. Ami a veszteségeket illeti római oldalon körülbelül 5000 volt a halottak és a sebesültek száma, a családjukkal együtt vonuló helvétek közül viszont 280 000 haltak meg, vagy estek fogságba.

A dioráma készítői:

Iványi Gábor (figura festés, 390 db)

Lovas Gábor (figura festés, 40 db)

Schäfer Zsolt (saját készítésű figura, 24db)

Takács Krisztián (tervezés, figura festés, 650db)

ifj. Takaró Károly (figura festés, 30db)

Takács Sándor (gyűjtő alapok, fegyverek készítése)

Bernát Péter

Forrás: Limes Blog